Voordracht voor de College vergadering van 05 november 2024

Portefeuille: Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie (42)
Agendapunt: B29

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met aanvullende subsidies en een garantiestelling voor het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG en instemmen met de raadsvoordracht met een voorstel ten laste van het Klimaatfonds

Het college van burgemeester en wethouders besluit

1. In te stemmen met het inzetten van de resterende rijksmiddelen uit de specifieke uitkering 'Proeftuinen Aardgasvrije Wijken' (PAW) ten behoeve van het project KetelhuisWG, met als belangrijkste punten:

a. De resterende middelen van € 3.170.717 worden bij positieve realisatie- en investeringsbesluiten middels een subsidie direct ingebracht bij het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG voor de benodigde investeringen in het energiesysteem op het WG-terrein.

b. Indien er onverhoopt geen positieve realisatie- en investeringsbesluiten worden genomen dan zullen de resterende middelen (zover nodig) worden ingezet voor de financiële afronding van het project.

2. In te stemmen met de bijgaande commissie- en raadsvoordracht met daarin een voorstel ten laste van het Klimaatfonds, dat bestaat uit:

a. Een bedrag van € 1.500.000 (ten behoeve van de uitvoeringsfase van het project) dat wordt toegevoegd aan de resterende PAW-middelen uit beslispunt 1 en dat door middel van een subsidie beschikbaar wordt gesteld aan het coöperatieve warmtebedrijf.

b. Een bedrag van € 7.850.000 dat wordt ingezet als garantstelling voor een lening van de Nationale Waterschapsbank (NWB) voor de financiering van het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG.

3. De wethouder Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie te machtigen tot tekstuele wijzigingen in bijgaande commissie- en raadsvoordracht.

Kernboodschap

Het college stemt in met de inzet van de resterende rijksgelden 'Proeftuinen aardgasvrije wijken' en de voorgestelde aanwending van het Amsterdamse Klimaatfonds voor het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG. Betreft € 3,2 miljoen rijksgeld, € 1,5 miljoen aanvullende gemeentesubsidie voor pionierskosten en een reservering voor een financiële garantie van € 7,85 miljoen. KetelhuisWG werkt aan de ontwikkeling van een warmtesysteem op basis van aquathermie. Beoogde start van realisatie: begin 2025. De rijksmiddelen zijn specifiek voor dit project toegekend. Financiering komt van de Nederlandse Waterschapsbank. Dit vereist een overheidsgarantstelling. De raad moet nog besluiten over de gemeentesubsidie en de financiële garantie.

Bestuurlijke achtergrond

Op 12 november 2020 ontving de gemeente Amsterdam van het ministerie van

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een specifieke uitkering van € 7.740.462. Dit gebeurde in het kader van het programma Proeftuinen Aardgasvrije Wijken (PAW),

dat inmiddels is opgegaan in het nationaal programma lokale warmtetransitie (NPLW).

Deze specifieke uitkering heeft als doel om de gemeente Amsterdam in staat te stellen om via een wijkgerichte aanpak bestaande woningen en andere gebouwen op het Wilhelmina Gasthuis (WG)-terrein aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken met het oog op leren hoe de wijkgerichte aanpak kan worden ingericht en opgeschaald. Deze bijdrage is in zijn geheel opgenomen in een speciale bestemmingsreserve (BE 76780041) die alleen voor dit doel gebruikt mag worden. Het college is bevoegd deze middelen in te zetten conform de beschikking van het ministerie.

Op 22 april 2021 heeft de raad kennisgenomen van het collegebesluit van 23 maart 2021 tot verlening van een subsidie van € 1.000.000 voor de 1e fase van het project van het buurtinitiatief KetelhuisWG om het WG-terrein aardgasvrij te maken (Nr. VN2021-005963). Ook heeft de raad destijds ingestemd met het oormerken van nog eens € 2.000.000 voor het aanvullend subsidiëren van de verdere voorbereidings- en ontwerpactiviteiten van het project.

Op 21 december 2021 heeft het college ingestemd met het verlenen van een subsidie van € 999.839 voor de 2e fase van het project. Op 25 oktober 2022 heeft het college besloten dit subsidiebedrag te verhogen naar € 1.070.000. Op 28 maart 2023 heeft het college ingestemd met het verlenen van een subsidie van € 930.000 voor de 3e fase van de voorbereidings- en het ontwerpactiviteiten van het project.

Op 9 juli 2024 heeft het college ingestemd met het verhogen van het subsidiebedrag van de 3e fase met € 1.569.745 ten behoeve van aanvullende benodigde voorbereidings- en ontwerpactiviteiten.

Bestuurlijke prioriteit

Het besluit sluit aan op de voornemens uit het coalitieakkoord 2022-2026 om door te gaan met het aardgasvrij maken van wijken en energiecoöperaties te ondersteunen.

Wettelijke grondslag

Artikel 160, eerste lid, onder d, van de Gemeentewet

Het college is bevoegd tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten.

Artikel 6, tweede en derde lid onder b. van de Financiële verordening Amsterdam, 2022

Het college legt investeringsruimte die in de loop van het jaar benodigd is en niet in de begroting is opgenomen ter vaststelling aan de raad voor, voor investeringen waarvan de gemeenteraad dat bij de begrotingsbehandeling aangeeft legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel en een voorstel voor een investeringskrediet aan de gemeenteraad ter vaststelling voor.

Artikel 4:23, eerste en derde lid, onderdeel d van de Algemene wet bestuursrecht

Een bestuursorgaan verstrekt subsidie in incidentele gevallen, mits de subsidie voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt.

Artikel 3, tweede lid, Algemene Subsidieverordening Amsterdam 2023

Het college is bevoegd om, binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders en daarbij vastgestelde regels, te besluiten over het verstrekken van subsidies.

Onderbouwing besluit

Ad 1: In te stemmen met het inzetten van de resterende rijksmiddelen uit de specifieke uitkering 'Proeftuinen Aardgasvrije Wijken' (PAW) ten behoeve van het project KetelhuisWG

a) De resterende middelen van € 3.170.717 worden bij positieve realisatie- en investeringsbesluiten middels een subsidie direct ingebracht bij het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG voor de benodigde investeringen in het energiesysteem op het WG-terrein.

In de afgelopen jaren zijn door energiecoöperatie Ketelhuis WG met behulp van de rijksmiddelen uit de specifieke uitkering 'Proeftuinen Aardgasvrije Wijken' (PAW) de benodigde voorbereidings- en ontwerpactiviteiten uitgevoerd om te kunnen komen tot een duurzaam energiesysteem op het WG-terrein (op basis van aquathermie; restwarmte uit oppervlaktewater uit het Jacob van Lennep-kanaal). Hierbij is intensief samengewerkt met de andere projectpartners (woningcorporatie Stadgenoot, waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) en de gemeente Amsterdam). Alle betrokken partijen bij dit innovatieve project doen hun uiterste best om het project te laten slagen en lopen hierbij gecalculeerde risico's.

Oorspronkelijk was in het project in totaal € 3.000.000 begroot voor de voorbereidings- en ontwerpfase. Op 9 juli 2024 heeft het college dit bedrag verhoogd met € 1.569.745 omdat de kosten van deze fase hoger zijn uitgevallen en aanvullende benodigde voorbereidings- en ontwerpactiviteiten nodig waren. Van de oorspronkelijke rijksmiddelen resteert zodoende momenteel nog € 3.170.717 voor de uitvoeringsfase van het project.

Op 12 december 2024 zal de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de energiecoöperatie KetelhuisWG onder voorbehoud een realisatiebesluit nemen over het ontwikkelen en exploiteren van het energiesysteem. Ondertussen zijn de benodigde werkzaamheden voor de realisatie van het energiesysteem al grotendeels aanbesteed door de energiecoöperatie. In de komende maanden moeten nog enkele laatste onzekerheden worden opgelost. Ook Stadgenoot en het waterschap AGV werken aan investeringsbesluiten. Woningeigenaren (waaronder Stadgenoot) dragen bij aan het project bij via de aansluitkosten. Het waterschap AGV financiert en beheert de aquathermie-installatie. In de stuurgroep van het project is overeengekomen wat gerealiseerd moet zijn om te komen tot positieve realisatie- en investeringsbesluiten. Het gaat om de volgende onderdelen:

- Vermogenslevering door Liander is gegarandeerd
- Succesvolle voortgang van de overeengekomen aanbestedingsprocedure
- Alle benodigde vergunningen zijn verleend (WABO, Watervergunning).
- Rijkssubsidie SDE++ voor de TEO-installatie is toegekend
- Akkoord van RVO op de beoogde collectieve gebiedsaanvraag van de stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen (SAH)
- Inkoopcontract voor elektriciteit is afgesloten, conform aannames in de business case
- Financiering is conform aannames in business case gerealiseerd
- Stuurgroep heeft overeenstemming over de manier waarop vve's kunnen deelnemen aan het project
- Er is overeenstemming tussen de energiecoöperatie, gemeente, het waterschap, en de woningcorporatie over de rollen en verplichtingen bij financiële noodsituatie gedurende de exploitatieperiode

Onder voorbehoud van positieve realisatie- en investeringsbesluiten is het voorstel om de resterende rijksmiddelen direct in te brengen bij het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG voor de benodigde investeringen in het energiesysteem op het WG-terrein. De energiecoöperatie KetelhuisWG heeft recent het warmtebedrijf KetelhuisWG opgericht. Het geniet de voorkeur om de middelen direct in te brengen bij het warmtebedrijf in plaats van deze te verlenen aan de energiecoöperatie (zoals bij de eerdere subsidieverstrekkingen het geval was). Op basis van precedent en ervaringen vanuit andere gemeentes en het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) is deze manier van het inzetten van de PAW-middelen gekozen. De middelen staan bij de gemeente in een speciale voorziening en kunnen met een collegebesluit worden ingezet binnen de kaders van de beschikking van het Rijk. De beoogde middelen zullen, na positieve realisatie- en investeringsbesluiten, door het college, via een incidentele subsidiebeschikking op basis van de algemene subsidieverordening, aan het coöperatieve warmtebedrijf beschikbaar worden gesteld voor de uitvoeringsfase van het project. Een aanvullende voorwaarde hierbij is dat KetelhuisWG (financiële) verantwoording heeft afgelegd over alle uitgevoerde voorbereidings- en ontwerpactiviteiten.

De totale PAW-rijksmiddelen van ca. € 7,7 miljoen maken een onderdeel uit van de verschillende dekkingsbronnen van de begroting van KetelhuisWG die in totaal ca. € 28,9 miljoen bedraagt. Naast de voorziene PAW-rijksmiddelen ontvangt het warmtebedrijf ca. € 3,7 miljoen vanuit de Warmtenetten Investeringssubsidie (WIS) van het Rijk. De begrote aansluitbijdrage van de deelnemers aan het energiesysteem (waaronder Stadgenoot) is ca. € 5,9 miljoen. AGV investeert € 2,3 miljoen in de aquathermie-installatie. Aangezien de kosten van de voorbereidings- en ontwerpfase hoger zijn uitgevallen en aanvullende activiteiten nodig waren is er een tekort van ca. € 1,5 miljoen in de uitvoeringsfase ontstaan. Het voorstel is om hiervoor het gemeentelijke Klimaatfonds in te zetten (zie beslispunt 2a). De resterende benodigde middelen van ca. € 7,85 miljoen worden door het warmtebedrijf geleend bij de Nationale Waterschapsbank (zie beslispunt 2b).

b) Indien er onverhoopt geen positieve realisatie- en investeringsbesluiten worden genomen dan zullen de resterende PAW-middelen (zover nodig) worden ingezet voor de financiële afronding van het project

De mogelijkheid van negatieve realisatie- en investeringsbesluiten is nog steeds aanwezig. Er zijn namelijk nog steeds enkele onzekerheden. Daarmee zijn er scenario's denkbaar waarin er niet tot een positief besluit gekomen kan worden. Bij de toekenning van de resterende PAW-middelen wordt hier rekening mee gehouden door in de subsidiebeschikking op te nemen dat de PAW-gelden na negatieve besluiten ook ingezet kunnen worden voor de financiële afronding van het project. In dat geval zullen de PAW-middelen ingezet worden voor het afronden van de staande verplichtingen en

het optekenen van de geleerde lessen vanuit deze proeftuin. Over het dan nog resterende bedrag wordt in overleg met het rijk gekeken op welke manier dat alsnog voor de warmtetransitie op het WG-terrein kan worden ingezet.

Ad 2: In te stemmen met de bijgaande commissie- en raadsvoordracht met daarin een voorstel ten laste van het Klimaatfonds, dat bestaat uit:

a. Een bedrag van € 1.500.000 (ten behoeve van de uitvoeringsfase van het project) dat wordt toegevoegd aan de resterende PAW-middelen uit beslispunt 1 en dat door middel van een subsidie beschikbaar wordt gesteld aan het coöperatieve warmtebedrijf

Tijdens de voorbereidings- en ontwerpfase van het project zijn aanvullende activiteiten uitgevoerd ten opzichte van het oorspronkelijke plan van aanpak. Deze fase heeft hierdoor langer geduurd en is duurder uitgevallen. Dit is recent gedekt vanuit de resterende PAW-middelen. Omdat deze middelen oorspronkelijk voor de uitvoering beoogd waren en de uitvoeringskosten niet lager uitvallen, is er een tekort op de projectbegroting ontstaan. Het college is hier in de voordracht van 9 juli 2024 over geïnformeerd.

Het voorstel is om deze aanvullende 'pionierskosten' van € 1.500.000 te dekken vanuit het gemeentelijke Klimaatfonds. Het laten slagen van het project is van maatschappelijk belang. Een warmtevoorziening gebaseerd op aquathermie is een vernieuwende duurzame techniek. Een succesvolle realisatie hiervan bij KetelhuisWG kan zorgen voor een verdere opschaling van deze energietechniek in andere gebieden in Amsterdam. Het coöperatieve burgerinitiatief is daarnaast zowel landelijke als stedelijk koploper. Er zijn al enkele coöperatieve warmtenetten in Nederland, maar de beoogde schaal van KetelhuisWG is in de bestaande bouw met grote historische waarde uniek. Dit burgerinitiatief dient ook als belangrijk voorbeeld voor andere buurten en burgerinitiatieven in de stad. In vergelijking met andere coöperatieve projecten is KetelhuisWG het meest vergevorderd in de planontwikkeling en de eerste met een concreet zicht op realisatie. Door vertraging is het moment van realisatie al meerdere keren uitgesteld. Beoogd startmoment is nu het eerste kwartaal van 2025.

Het systeem is 100% duurzaam. De restwarmte uit het kanaal wordt middels een centrale warmtepomp opgewaardeerd. De opwek van elektriciteit voor de warmtepomp en de gemalen is voorzien door 100% fossielvrije duurzame bronnen via inkoop bij OM Nieuwe Energie. De realisatie van het project kan zorgen voor een jaarlijkse reductie van de CO_2-uitstoot met circa 2 kton.

Het voorstel is zodoende om aan de gemeenteraad te vragen om een bedrag van € 1.500.000 uit het Klimaatfonds als subsidie beschikbaar te stellen aan het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG voor de uitvoeringsfase van het project. Het advies van de fondsbeheerder van het Klimaatfonds over dit onderdeel van het voorstel is positief (zie hiervoor bijgaande bijlage). Het beoogde doel voor deze middelen sluit aan bij het doel van het fonds en de besteding voldoet aan de voorwaarden zoals door de raad voor de bestedingen uit het Klimaatfonds is vastgesteld.

Na instemming van de gemeenteraad en bij positieve realisatie- en investeringsbesluiten door de projectpartners zal het college € 1.500.000 toevoegen aan de resterende PAW-middelen en als aanvullende subsidie beschikbaar stellen voor de uitvoeringsfase van het project.

b. Een bedrag van € 7.850.000 dat wordt gereserveerd als garantstelling voor een lening van de Nationale Waterschapsbank (NWB) voor de financiering van het coöperatieve warmtebedrijf KetelhuisWG

Een deel van de dekkingsbronnen van de begroting van KetelhuisWG bestaat uit een lening. De energiecoöperatie heeft in de afgelopen periode verkend welke mogelijkheden hiervoor beschikbaar

zijn. De NWB heeft het warmtebedrijf KetelhuisWG een aanbod gedaan voor een lening van 30 jaar met een rentepercentage van 3,33%. Bij een dergelijk rentepercentage is het voor het project mogelijk om te komen tot een rendabele business case en betaalbare tarieven voor de gebruikers van het energiesysteem. Bij de aanbiedingen van commerciële banken aan KetelhuisWG was dit niet het geval. De NWB vereist hierbij over de gehele looptijd van de lening een garantstelling vanuit een overheidsinstantie.

De financierbaarheid van collectieve warmteprojecten is een primaire verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid. Vanuit het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) wordt gewerkt aan de oprichting van een landelijk Waarborgfonds Warmtenetten om de financierbaarheid van de collectieve warmtesector te verbeteren. Echter is deze ontwikkeling voor dit project niet tijdig gereed waardoor een overbruggingsoplossing nodig is. Het voorstel van het college is zodoende om, ook kijkend naar gelijksoortige ontwikkelingen in andere aardgasvrije proeftuingemeentes in Nederland, de gevraagde garantie te verlenen om KetelhuisWG tot uitvoering te helpen.

Lening- en garantiebeleid gemeente

Voor het verstrekken van nieuwe leningen en garanties geldt bij de gemeente een 'nee, tenzij' beleid. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen een lening verstrekt wanneer banken hier niet toe bereid zijn, er een sluitende businesscase is én een lening de beste manier is om een publiek belang te behartigen. Er wordt bij het voorstel voor het project KetelhuisWG op een aantal punten afgeweken van het lening- en garantiebeleid:

1. Garantie versus lening:

De gemeente verstrekt bij voorkeur zelf een lening in plaats van een garantie. Bij een garantie loopt de gemeente al het risico, terwijl de bank een rentevergoeding ontvangt. Daarnaast is het beheer van een garantie lastiger dan van een lening, omdat de gemeente geen (directe) relatie heeft met de kredietnemer. Hierdoor is er bij garanties minder zicht op de (financiële) situatie van de kredietnemer en kan er minder tijd zijn om beheersmaatregelen te treffen.

2. Garantiepremie:

Normaalgesproken rekent de gemeente een garantiepremie voor het verstrekken van een garantie als vergoeding voor het risico dat de gemeente loopt. NWB loopt geen enkel risico op het verstrekken van de lening, omdat de gemeente een garantie verstrekt. In dit geval wordt voorgesteld geen garantiepremie in rekening te brengen, ten behoeve van het verbeteren van de business case van het project. Dat kan in deze situatie omdat er sprake is van geoorloofde staatssteun (zie kopje 'Staatssteunregels').

3. Garantie:

Bij een gemeentelijke garantie is het ongebruikelijk dat deze wordt afgegeven voor het gehele bedrag van de lening. Idealiter loopt de bank ook een (klein) deel van het risico. Bij dit project wordt hier vanaf geweken, omdat NWB een volledige garantie over de gehele looptijd van de lening vereist en het Rijk dit momenteel nog niet biedt voor collectieve warmteprojecten.

Voorstel college

Ten behoeve van de garantstelling is het voorstel van het college om binnen het Klimaatfonds een reservering op te nemen van € 7.850.000. De beoogde reservering geldt in principe voor de gehele looptijd van de lening, zijnde 30 jaar. Dit legt dus vooralsnog een langdurig beslag op de middelen van het fonds. De huidige looptijd van het klimaatfonds is tot 2025. Er wordt gewerkt aan de

verlenging van het fonds tot en met 2033. Indien er tijdens de periode dat de garantie van kracht is worden besloten tot opheffing van het klimaatfonds, dan zal deze overgezet moeten worden naar een andere reserve.

De Waterschapsbank voert nog aanvullende due diligence op het project uit. In principe kost de garantstelling de gemeente niks, zolang het coöperatieve warmtebedrijf gedurende de gehele looptijd van de lening haar rente- en aflossingsverplichtingen nakomt. Mocht het warmtebedrijf zijn financiële verplichtingen niet nakomen dan zal de NWB een beroep doen op de gereserveerde middelen uit het gemeentelijke Klimaatfonds.

Risicoanalyse

KetelhuisWG en de gemeente hebben gezamenlijk een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd, waarbij is getracht de risico's zoveel mogelijke te beperken, zie ook hieronder. Echter blijft het een risicovolle investering, waarbij de kans aanwezig is dat KetelhuisWG (deels) niet aan haar rente- en/ of aflossingsverplichtingen kan voldoen. Dat is ook de reden dat de garantie volledig wordt gedekt uit het Klimaatfonds. Daarmee is het risico van de garantie volledig afgedekt.

Het gaat om een kapitaalintensieve investering in een relatief nieuwe techniek. Daarbij zijn de belangrijkste risico's:

- De kosten van de investering kunnen hoger uitvallen dan verwacht. Daarbij gaat het om een relatief nieuwe techniek, wat extra onzekerheden met zich meebrengt.
- Er kan vertraging optreden bij de bouw, onder andere door vertraging bij vergunningen.
- Het verwachte rendement is erg laag. Dat is logisch gezien het publiek belang, maar dit betekent wel dat er weinig buffers zijn om eventuele tegenvallers op te vangen.

Om risico's voor de gemeente verder zo klein mogelijk te maken, worden momenteel met de projectpartners afspraken gemaakt over de volgende mitigerende maatregelen:

A. Vastrecht tarief warmte: in het geval dat het warmtebedrijf zijn financiële verplichtingen niet na dreigt te komen, is het voorstel dat het warmtebedrijf eerst het vastrecht tarief warmte verhoogt naar een tarief dat nog maatschappelijk verantwoord is.

B. Garantstelling: de NWB vereist dat het warmtebedrijf tijdens de looptijd van de lening een risicoreservering aanhoudt. Er wordt momenteel verkend in hoeverre het mogelijk is dat eigenaren (waaronder Stadgenoot) hier ook een bijdrage aan leveren (in aanvulling op de voorziening hiervoor vanuit NWB).

C. Herfinanciering: er lopen nog gesprekken met KetelhuisWG en de NWB. Beoogd wordt dat de lening na 5 jaar boetevrij afgelost kan worden met een nieuwe lening. Na de bouwfase zijn de grootste projectrisico's achter de rug en is het aannemelijk dat het rentepercentage kan dalen wat de financiële gezondheid van het warmtebedrijf doet verbeteren. Mogelijk is dan ook geen gemeentelijke garantstelling meer nodig, zie ook punt D.

D. Het ministerie van Klimaat en Groene Groei verkent de oprichting van het Waarborgfonds Warmtenetten om de financierbaarheid van de collectieve warmtesector te verbeteren. Met een garantie van dit waarborgfonds zouden warmtebedrijven meer leningen kunnen aangaan en zouden banken een lagere rente kunnen rekenen. De gemeente Amsterdam staat in contact met het ministerie om ervaringen uit het project KetelhuisWG te delen en mogelijk als pilot in deze verkenning in te brengen. Hiermee dragen we via dit proeftuin-project direct bij aan de ontwikkeling

van een landelijke oplossing. De intentie is om de gemeentelijke garantie af te laten lopen zodra het landelijke Waarborgfonds Warmtenetten daadwerkelijk beschikbaar is om deze rol over te nemen.

Staatssteunregels

Het warmtebedrijf wordt zoals aangegeven geen premie voor het afgeven van de garantstelling gevraagd. Dit zorgt ervoor dat er bij de garantstelling sprake is van staatssteun. Dit geldt ook voor het verstrekken van de resterende PAW-middelen (zie beslispunt 1a) en de subsidie uit het Klimaatfonds voor de pionierskosten (zie beslispunt 2a). Hier zal kennisgeving van gedaan worden bij de Europese Commissie.

Deze ondersteuning van KetelhuisWG vanuit de gemeente betreft een steunmaatregel voor energie-efficiënte stadsverwarming en -koeling betreft zoals bedoeld in artikel 46 van de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV). Dit artikel maakt investeringssteun voor warmtenetten mogelijk. De steunintensiteit mag ten hoogste 30 % van de investeringskosten bedragen, tot een maximumbedrag van € 50 miljoen per project per onderneming. De steunintensiteit kan met 20 procentpunten worden verhoogd voor steun aan kleine ondernemingen. De steunintensiteit kan ook worden verhoogd met 15 procentpunten voor investeringen die alleen gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen. Beide zijn hier van toepassing. De waarde van de garantiestelling wordt geschat op ca. € 1,5 miljoen, waarmee de totale steun vanuit de gemeente voor dit project (inclusief de voorgenomen subsidies) op circa 21% van de laatste raming van bruto investeringskosten uit komt. De eerder aan de coöperatie verstrekte middelen (via de landelijke PAW-gelden) worden hierin niet meegerekend, aangezien dit de ontwikkel- en verkenningsfase betrof van de coöperatie, hetgeen niet kan worden aangemerkt als marktactiviteit. De conclusie is daarmee dat er bij de voorgenomen ondersteuning van KetelhuisWG geen sprake is van ontoelaatbare staatssteun vanuit de gemeente.

Advies Treasury gemeente Amsterdam

Treasury adviseert om, in lijn met het lening- en garantiebeleid, een lening te verstrekken in plaats van een garantie.

Ervan uitgaande dat er sprake is van geoorloofde staatssteun én gegeven het feit dat de risico's van de lening volledig worden gedekt in het Klimaatfonds, kan de gemeente een lening verstrekken onder dezelfde en deels betere voorwaarden dan de NWB.

Er zijn een aantal voordelen aan het verstrekken van een lening:

- De rente en looptijd van een lening die de gemeente verstrekt zijn gelijk aan die van de NWB. Daarnaast kan een lening bij de gemeente, indien gewenst, boetevrij vervroegd worden afgelost. Dat kan bij de NWB niet.
- In het geval dat KetelhuisWG (tijdelijk) niet aan haar verplichtingen kan voldoen, kan de gemeente, zonder tussenkomst van de NWB uitstel van betaling verlenen of andere maatregelen nemen. Dat scheelt een extra schakel in de besluitvorming en eventuele extra kosten die de NWB in rekening zal brengen bij uitstel van betaling. Verder rekent de NWB boeterente (in hun voorstel); de gemeente kan ervoor kiezen dat niet te doen, afhankelijk van de omstandigheden.
- Zoals hierboven ook genoemd, is het beheer van een lening eenvoudiger dan van een garantie omdat de gemeente dan een directe relatie heeft met KetelhuisWG en indien nodig tijdig beheersmaatregelen kan nemen.
- Er zijn geen (verborgen) kosten; NWB vereist een garantie voor de hoofdsom (opgelopen) rente, boeterente en gemaakte kosten. Dat betekent dat het uiteindelijke bedrag boven de € 7,85 miljoen kan uitkomen.

Met een volledige gemeentegarantie loopt de NWB geen enkel risico, daarom is er geen toegevoegde waarde voor het verstrekken van een garantie boven een lening.

Advies fondsbeheerder Klimaatfonds

Het advies van de fondsbeheerder van het Klimaatfonds over dit onderdeel van het voorstel is negatief (zie hiervoor bijgaande bijlage). Het voorstel om deze gemeentelijke garantiestelling over de gehele looptijd (30 jaar) van de lening bij de NWB af te geven past niet binnen het geldende lening- en garantiebeleid van de gemeente en voldoet daarmee niet aan alle voorwaarden zoals door de raad is vastgesteld.

Het voorgestelde financieringsbedrag is sinds het uitbrengen van het advies van de fondsbeheerder op basis van meest recente projectinformatie aangepast van €7,5 miljoen naar €7,85 miljoen. Deze wijziging is voorgelegd en leidt niet tot een aangepast advies van de fondsbeheerder.

Reactie college op adviezen Treasury en fondsbeheerder Klimaatfonds

Ondanks het negatieve advies van Treasury en de fondsbeheerder van het Klimaatfonds op het afgeven van de gemeentelijke garantie is het college van mening dat het verstandig is om deze garantie wel af te geven aan de NWB. Gezien het maatschappelijke belang van het project wordt zoals aangegeven voorgesteld om af te wijken van het geldende lening- en garantiebeleid van de gemeente Amsterdam. Zonder gemeentelijke garantie op de lening van NWB zou het project alleen extern gefinancierd kunnen worden tegen een significant hoger rentepercentage. Een hogere rente leidt in dit project tot maatschappelijk onaanvaardbaar hoge warmtetarieven of een onrendabel project. Dit zouden directe aanleidingen zijn om het project tot nadere orde te staken en de geplande uitvoer op te schorten. Hiermee zou zeer waarschijnlijk de beoogde CO_2-reductie van ca. 2 kton per jaar niet meer worden gerealiseerd. Ook zou dit een streep zetten door een groot deel van de Amsterdamse bijdrage aan de landelijke kennis en praktijkervaring in de (coöperatieve) warmtetransitie.

Vervolgproces

Na instemming door de gemeenteraad en bij positieve realisatie- en investeringsbesluiten door de projectpartners zal het college een reservering van €7.850.000 oormerken in het Klimaatfonds ten behoeve van de garantstelling van de lening van de NWB. Ook zal een garantieovereenkomst worden opgesteld tussen NWB, KetelhuisWG en de gemeente Amsterdam.

Ad 3: De wethouder Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie te machtigen tot tekstuele wijzigingen in bijgaande commissie- en raadsvoordracht

Indien het college besluit om het advies van Treasury te volgen om KetelhuisWG een lening te verstrekken in plaats van een garantie aan de NWB dan zijn er enkele tekstuele wijzigingen in bijgaande commissie- en raadsvoordracht nodig. Het verzoek is om in dit geval de wethouder Duurzaamheid, Energietransitie en Circulaire Economie te machtigen deze wijzigingen door te voeren alvorens de stukken worden gedeeld met de gemeenteraad.

Participatie

Het betreft een burgerinitiatief dat vanaf het eerste moment een sterk netwerk van bewoners in de buurt heeft opgezet. Deze hebben via de ledenvergaderingen van de coöperatie direct invloed op het project. Er is voortdurende afstemming op ambtelijke niveau met dit initiatief.

Financiële onderbouwing

Financiële consequenties van de beslispunten

BATEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T + 1	Jaar T + 2	Jaar T + 3
PAW-middelen KetelhuisWG (reserve BE 76780041)	1	I	€ 0	€ 3170717	€ 0	€ 0
Klimaatfonds (subsidie)	2	I	€ 0	€ 1500000	€ 0	€ 0
Klimaatfonds (garantie)	3	I	€ 0	€ 7850000	€ 0	€ 0
Totale Baten			€ 0	€ 12520717	€ 0	€ 0

LASTEN						
	Product	I/S	Jaar T	Jaar T + 1	Jaar T + 2	Jaar T + 3
Subsidie KetelhuisWG	1	I	€ 0	€ 4670717	€ 0	€ 0
Garantstelling	2	I	€ 0	€ 7850000	€ 0	€ 0
Totale Lasten			€ 0	€ 12520717	€ 0	€ 0

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting

Financiële onderbouwing: Ja

Investeringsvoorstel

Tabel: Basisgegevens investering

Investeringssom	€
Rentepercentage	%
Afschrijvingstermijn (jaar)	
Kapitaallasten	€
Aanvang kapitaallasten	
MIP nummer	

Tabel: Financiële consequenties van de beslispunten

I=Incidenteel
S=Structureel

Consequenties gedekt? Ja

Overige toelichting:

De € 7,7 miljoen euro die op 12 november 2020 door middel van een Rijksbijdrage aan de gemeente is toegekend is opgenomen in de Reserve WG-Terrein (BE 76780041). De bij beslispunt 1a te verlenen subsidie van € 3.170.717 wordt uit deze bestemmingsreserve WG-terrein (BE 76780041) gedekt.

De dekkingsbron van de bij beslispunt 2a te verlenen subsidie van € 1.500.000 en de bij beslispunt 2b te verlenen garantie van € 7.850.000 is het gemeentelijke Klimaatfonds. Er is voldoende ruimte binnen het Klimaatfonds om deze besluiten te kunnen nemen. Het kasritme van het Klimaatfonds wordt aangepast bij het eerstvolgende cyclusproduct uit de P&C-cyclus.

Conclusie:
Het voorstel heeft financiële consequenties. Deze worden gedekt in de begroting.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben wel financiële consequenties en deze zijn reeds geraamd in de begroting (100% dekking).

Communicatie

Binnen de gemeente	Opnemen in de te publiceren besluitenlijst
Buiten de gemeente	Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-065708	College van B&W (1) Voordracht (pdf)
AD2024-065746	3. Advies fondsbeheerder aanvullende subsidie en een garantiestelling Klimaatfonds.pdf (pdf)
AD2024-065747	6. Oplegger Besluitvorming Uitvoer KetelhuisWG.docx (msw12)
AD2024-065748	4. Projectsamenvatting KetelhuisWG.pdf (pdf)
AD2024-065749	1. Commissievoordracht besluitvorming WG 27 november 2024_v2.docx (msw12)
AD2024-065750	2. Raadsvoordracht besluitvorming WG 11 december 2024_v3.docx (msw12)
AD2024-065753	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten